

Datum van inontvangstneming : 15/12/2025

Zaak C-710/25 *

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

10 november 2025

Verwijzende rechter:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (hoogste rechterlijke instantie, Litouwen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

6 november 2025

Verzoekende partij in cassatie (verweerster in eerste aanleg):

„PMTH SP. Z O.O.”, een vennootschap naar Pools recht

Verwerende partij in cassatie:

„Florinus” UAB (verzoekster in eerste aanleg)

„FedEx Express Lithuania” UAB (verweerster in eerste aanleg)

Partijen in het hoofdgeding

Vaststelling van de rechterlijke bevoegdheid wanneer de verzoekende partij een hoofdelijke vordering tot schadevergoeding heeft ingesteld tegen meerdere verweersters met woonplaats in verschillende lidstaten.

Voorwerp van het verzoek

Uitlegging en toepassing van artikel 8, punt 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „verordening

* Procestaal: Litouws.

nr. 1215/2012”), gelezen in samenhang met artikel 4, lid 1, van die verordening en met artikel 31, lid 1, van het Verdrag van 19 mei 1956 betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (hierna: „CMR”).

Prejudiciële vragen

1. Moet artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 aldus worden uitgelegd dat het een verzoekende partij belet om een vordering in te stellen tegen een van de hoofdelijk aansprakelijke medeverweerders (in casu de verkoper), die gevestigd is in een andere staat, voor de rechter van de plaats waar de hoofdverweerder (in casu de vervoerder) is gevestigd, wanneer de rechterlijke bevoegdheid ten aanzien van de hoofdverweerder (in casu de vervoerder) niet wordt bepaald op grond van de algemene bevoegdheidsregel van artikel 4, lid 1, van die verordening, maar, zoals in het onderhavige geval, op grond van de bijzondere bevoegdheidsregel van artikel 31, lid 1, onder a), CMR, die, net als artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012, hetzelfde criterium voor de bevoegdheid vaststelt, namelijk de plaats waar de verwerende partij is gevestigd?

2. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, moet dan, rekening houdend met het feit dat het CMR geen bijzondere bevoegdheidsregels bevat voor gevallen waarin er meerdere verweerders zijn, de rechterlijke instantie van een lidstaat, bij het bepalen van de internationale bevoegdheid en de keuze voor het internationale instrument (het CMR of verordening nr. 1215/2012) op grond waarvan de bevoegdheid ten aanzien van de hoofdverweerder (de vervoerder) moet worden bepaald wanneer het geschil binnen de werkingssfeer van zowel het CMR als verordening nr. 1215/2012 valt, afzien van de toepassing van de bijzondere bepaling van artikel 31, lid 1, onder a), CMR ten aanzien van de hoofdverweerder (de vervoerder) en in plaats daarvan artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 toepassen, en bijgevolg artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 toepassen ten aanzien van de medeverweerder, mits er tussen de vorderingen tegen een aantal verweerders een dermate nauw verband bestaat dat het dienstig is deze samen te behandelen en te beslechten teneinde het risico van onverenigbare beslissingen te vermijden?

Aangehaalde rechtsbepalingen

Unierecht

Verordening nr. 1215/2012, overwegingen 13, 15, 16, 21 en 35 en artikel 4, artikel 5, lid 1, artikel 8, punt 1, artikel 63, lid 1, en artikel 71, lid 1.

Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen

in burgerlijke en handelszaken (hierna: „verordening nr. 44/2001”), artikel 6, punt 1.

Internationaal recht

CMR, artikel 1, lid 1, en artikel 31, lid 1.

Nationaal recht

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas (wetboek van burgerlijke rechtsvordering van de Republiek Litouwen), artikel 29.

Aangehaalde rechtspraak

Rechtspraak van de Unie

Arrest van het Hof van Justitie van 14 september 2023, Club La Costa e.a. (C-821/21, EU:C:2023:672).

Arrest van het Hof van Justitie van 17 juni 2021, Mittelbayerischer Verlag (C-800/19, EU:C:2021:489).

Arrest van het Hof van Justitie van 29 juli 2019, Tibor-Trans (C-451/18, EU:C:2019:635).

Arrest van het Hof van Justitie van 4 september 2014, Nickel & Goeldner Spedition (C-157/13, EU:C:2014:2145).

Arrest van het Hof van Justitie van 19 december 2013, Nipponkoa Insurance CO. (EUROPE) (C-452/12, EU:C:2013:858).

Arrest van het Hof van Justitie van 12 juli 2012, ██████ (C-616/10, EU:C:2012:445).

Arrest van het Hof van Justitie van 1 december 2011, ██████ (C-145/10, EU:C:2011:798).

Arrest van het Hof van Justitie van 4 mei 2010, TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243).

Arrest van het Hof van Justitie van 11 oktober 2007, Freeport (C-98/06, EU:C:2007:595).

Arrest van het Hof van Justitie van 13 juli 2006, Reisch Montage (C-103/05, EU:C:2006:471).

Arrest van het Hof van Justitie van 1 maart 2005, [REDACTED] (C-281/02, EU:C:2005:120).

Arrest van het Hof van Justitie van 27 september 1988, [REDACTED] (189/87, EU:C:1988:459).

Nationale rechtspraak

Beschikking van de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (hoogste rechterlijke instantie, Litouwen) van 9 mei 2019 in civiele zaak nr. 3K-3-171-611/2019.

Beschikking van de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas van 29 december 2016 in civiele zaak nr. 3K-3-551-915/2016.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Verzoekster in eerste aanleg, „Florinus” UAB (hierna: „verzoekster”), die is ingeschreven in de Republiek Litouwen, en een van de verweersters in eerste aanleg, „PMTH SP. Z O.O.” (hierna: „eerste verweerder” of „verkoper”), een in de Republiek Polen geregistreerde vennootschap, hebben een verkoopovereenkomst gesloten waarbij verzoekster van deze verweerder beleggingsgoud ter waarde van 618 363,84 EUR heeft verworven. Voor de levering van het beleggingsgoud naar Litouwen heeft verzoekster een overeenkomst gesloten met de andere verweerder in eerste aanleg, „FedEx Express Lithuania” UAB (hierna: „tweede verweerder” of „vervoerder”), die zich ertoe verbond het pakket binnen 24 uur te leveren.
- 2 De tweede verweerder heeft het pakket op 27 mei 2021 in ontvangst genomen op de vestiging van de eerste verweerder in Polen en afgeleverd op haar logistieke distributiepunt in dat land. Toen de vervoerder weigerde om het pakket per vliegtuig te vervoeren omdat het op de luchthaven was tegengehouden, gaf verzoekster opdracht om het pakket terug te sturen naar de verkoper.
- 3 Verzoekster betoogt dat de koerier van de vervoerder het pakket bij de receptie van de verkoper heeft achtergelaten zonder zich ervan te vergewissen dat het pakket in ontvangst was genomen. Bovendien weigerde de verkoper om het pakket op vraag van verzoekster te openen en te controleren of alles in orde was met de goederen en of er niets ontbrak. Op 8 juni 2021 hebben de medewerkers van de verkoper, op vraag van verzoekster, het pakket in een speciale zak geplaatst, deze verzegeld en opnieuw aan de koerier van de vervoerder overhandigd, ditmaal voor vervoer over de weg. Verzoekster ontving de zending op 10 juni 2021 en constateerde bij het uitpakken ervan dat een deel van de zending ontbrak.
- 4 Verzoekster heeft bij de Vilniaus apygardos teismas (rechter in eerste aanleg Vilnius, Litouwen) een beroep tot hoofdelijke schadevergoeding ingesteld tegen de twee verweersters.

- 5 Bij beschikking van 18 december 2024 heeft de Vilniaus apygardos teismas het deel van de zaak dat betrekking had op de vorderingen tot schadevergoeding tegen de eerste verweerster, afgewezen. Deze rechter stelde dat de vraag naar het bestaan van de wettelijke aansprakelijkheid van verweersters afzonderlijk kon worden beantwoord en dat dit deel van de vordering veeleer verbonden was met Polen, aangezien er in dat land een vooronderzoek naar de verdwijning van de betrokken zending en het eventuele schadebrengende feit liep. Die rechter kwam daarom tot de slotsom dat, in deze omstandigheden, de eerste verweerster niet kon voorzien dat de diensten die zij aan verzoekster had verleend voorwerp zouden kunnen zijn van een procedure in Litouwen.
- 6 Bij beschikking van 15 april 2025 heeft de Lietuvos apeliacinis teismas (rechter in tweede aanleg, Litouwen) de beschikking van de Vilniaus apygardos teismas van 18 december 2024 vernietigd en de vordering tegen de eerste verweerster terugverwezen naar die rechtbank voor een procedure ten gronde. De Lietuvos apeliacinis teismas stelde namelijk vast dat de tegen de twee verweersters gerichte vorderingen dermate nauw met elkaar verband houden dat, indien de vorderingen tegen de eerste verweerster door een ander gerecht zouden worden behandeld, er een risico bestaat dat er onverenigbare beslissingen worden genomen, en dat gelet op de omstandigheden, laatstgenoemde verweerster had moeten voorzien dat zij, niettegenstaande de bijzondere bevoegdheidsregel van artikel 31 CMR, op grond van de uitzondering van artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 kon worden opgeroepen voor het gerecht van de lidstaat waar verzoekster haar woonplaats heeft.
- 7 De eerste verweerster heeft tegen deze beschikking cassatieberoep ingesteld bij de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, de verwijzende rechter.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 8 De eerste verweerster voert aan dat de tegen haar ingestelde vordering ongegrond is en in strijd is met de regels inzake internationale rechterlijke bevoegdheid. Volgens de eerste verweerster kan zij op grond van artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 alleen voor de Poolse gerechten worden gedaagd en kan de uitzondering op de bevoegdheidsregel van artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 niet van toepassing zijn op de onderhavige situatie, aangezien er geen nauw verband bestaat tussen de tegen de verweersters ingestelde vorderingen. Zij stelt ook dat zij niet kon voorzien dat zij als medeverweerster zou worden opgeroepen, aangezien zij geen contractuele band heeft met de tweede verweerster en geen partij was bij de vervoerovereenkomst in de zin van het CMR. Volgens de eerste verweerster vormt de hoofdelijke vordering die in de onderhavige procedure tegen de twee verweersters is ingesteld op zich geen grond voor onderkenning van het gevaar van onverenigbare beslissingen en toepassing van artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012, en is dit punt in het algemeen niet van toepassing wanneer een vordering tegen een van de verweersters wordt ingesteld op grond van andere bevoegdheidsregels

dan de algemene bevoegdheidsregel, waaronder de regels van het CMR. Ten slotte stelt zij dat er in casu geen gevaar van onverenigbare beslissingen bestaat, aangezien het juridisch gezien om twee verschillende zaken gaat waarin de aansprakelijkheid van verschillende personen op verschillende gronden moet worden beoordeeld.

- 9 Verzoekster betoogt dat, toen de tweede verweerster de zending achterliet op de vestiging van de eerste verweerster, niemand naar behoren het tijdstip van levering en de inhoud van de zending heeft geregistreerd, zodat objectief niet kan worden vastgesteld welke van de verweersters in het bezit was van de zending toen een deel ervan verloren ging. Ter ondersteuning van haar vordering tegen de tweede verweerster beroept verzoekster zich op schending van de krachtens het CMR op de vervoerder rustende verplichtingen (verlies van een deel van de zending), zodat de vordering tegen deze verweerster is ingesteld op grond van artikel 31, lid 1, CMR. Volgens verzoekster moet de bevoegdheid ten aanzien van de eerste verweerster (de verkoper) worden gestoeld op artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 [onderzoek van een nauwe band met de hoofdelijke vordering op basis van de woonplaats van de verweerster (vervoerder)]. Zij betoogt dat de vorderingen tegen verweersters niet van elkaar kunnen worden gescheiden, omdat zij beiden niet hebben voldaan aan hun verplichting om zowel de zending correct te retourneren en de teruggezonden zending te aanvaarden, aangezien zij de staat en de inhoud van de teruggezonden zending niet hebben gecontroleerd, verzoekster niet tijdig hebben ingelicht over het feit dat de zending was geretourneerd en over de staat ervan, en de zending niet naar behoren hebben opgeslagen. Enkel door het gedrag van beide verweersters gezamenlijk te onderzoeken, kan een rechter de mate van verwijtbaarheid, de omvang van hun onrechtmatige gedrag en een passende verdeling van de aansprakelijkheid bepalen.

Motivering van de prejudiciële verwijzing

- 10 In de onderhavige zaak heeft de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas twijfels over de toepasselijkheid van artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 en over een mogelijk conflict tussen de hierboven uiteengezette bepalingen van verordening nr. 1215/2012 en het CMR.
- 11 Deze rechter benadrukt dat de algemene bevoegdheidsregel van artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 is gebaseerd op de woonplaats van de verwerende partij. Een van de alternatieve bevoegdheidsgronden om af te wijken van deze algemene regel, die in casu relevant is, is vervat in artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 (gezamenlijk onderzoek van nauw met elkaar verband houdende vorderingen teneinde het risico op onverenigbare beslissingen bij afzonderlijke berechting te vermijden).
- 12 Onder verwijzing naar de rechtspraak van het Hof over de uitlegging van artikel 6, punt 1, van verordening nr. 44/2001 (dat volgens het Hof gelijkstaat aan artikel 8,

punt 1, van verordening nr. 1215/2012), geeft de verwijzende rechter aan dat deze bepaling een bijzondere regel bevat die strikt moet worden uitgelegd (arresten van 1 december 2011, [REDACTED] C-145/10, EU:C:2011:798, punt 74, en 12 juli 2012, [REDACTED] C-616/10, EU:C:2012:445, punt 21). Een dergelijke uitlegging vloeit ook voort uit het rechtszekerheidsbeginsel, op grond waarvan de bijzondere bevoegdheidsregels aldus moeten worden uitgelegd dat de verwerende partij redelijkerwijs kan voorzien voor welke andere gerechten dan die van haar woonplaats zij kan worden opgeroepen (arrest van 13 juli 2006, Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, punt 25). Wanneer tegen de diverse verweerders ingediende vorderingen verschillende rechtsgrondslagen hebben, staat dat de toepassing van deze bepaling niet in de weg, mits het voor de verweersters voorzienbaar was dat zij zouden kunnen worden opgeroepen in de lidstaat waar ten minste één van hen woonplaats heeft (arrest van 1 december 2011, [REDACTED] C-145/10, EU:C:2011:798, punt 81).

- 13 De Lietuvos Aukščiausiasis Teismas herinnert aan de rechtspraak van het Hof volgens welke het in elk geval waarin een partij zich wil beroepen op de bijzondere bevoegdheidsregel van artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012, aan de nationale rechter staat om in het licht van alle omstandigheden van het geding te beoordelen of het nauwe verband tussen de tegen de verschillende verweerders ingestelde vorderingen rechtvaardigt dat deze samen worden behandeld en beslecht teneinde het gevaar van onverenigbare beslissingen te vermijden. Een dergelijk nauw verband moet niet op louter subjectieve elementen berusten, maar op objectieve en controleerbare elementen (arrest van 17 juni 2021, Mittelbayerischer Verlag, C-800/19, EU:C:2021:489, punt 42).
- 14 In casu vordert verzoekster hoofdelijke schadevergoeding van de twee verweersters, een in Litouwen geregistreerde vennootschap (de vervoerder) en een in de Republiek Polen geregistreerde vennootschap (de verkoper). Ten aanzien van de verkoper is de bevoegdheid gebaseerd op artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 en, wat de vervoerder betreft, berust deze op artikel 31, lid 1, CMR.
- 15 In het arrest van 4 september 2014, Nickel/Goeldner Spedition (C-157/13), heeft het Hof artikel 71 van verordening nr. 44/2001 aldus uitgelegd dat, in een situatie waarin een geding valt binnen de werkingssfeer van zowel verordening nr. 44/2001 als het CMR, de betrokken lidstaat overeenkomstig artikel 71, lid 1, van deze verordening de bevoegdheidsregels van artikel 31, lid 1, CMR kan toepassen.
- 16 Het Hof heeft echter benadrukt dat, met betrekking tot aangelegenheden die worden geregeld door bijzondere verdragen, de in die verdragen neergelegde regels geen afbreuk mogen doen aan de beginselen die ten grondslag liggen aan de justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken in de Europese Unie, zoals de beginselen die in de overwegingen 6, 11, 12 en 15 tot en met 17 van verordening nr. 44/2001 worden genoemd: vrij verkeer van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, voorzienbaarheid van de bevoegde rechterlijke

instantie, rechtszekerheid voor de justitiabelen, een goede rechtsbedeling, het zo veel mogelijk beperken van parallel lopende procedures in hetzelfde geschil en wederzijds vertrouwen in de rechtsbedeling in de Unie (arrest van 4 mei 2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, punt 49).

- 17 In het licht van de hierboven uiteengezette wetgeving en de rechtspraak van het Hof waarin deze wordt uitgelegd, heeft de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas twijfels over de vraag of in gevallen waarin een verzoekster bij een gerecht van een lidstaat een hoofdelijke vordering instelt tegen meerdere medeverweerders op basis van het criterium van de woonplaats van een van hen (in casu de vervoerder), waarbij het geding binnen de werkingssfeer van zowel verordening nr. 1215/2012 als het CMR valt, en de bevoegdheid ten aanzien van die verweerster wordt bepaald aan de hand van het woonplaatscriterium van artikel 31, lid 1, onder a), CMR, de bevoegdheid ten aanzien van de andere medeverweerster kan worden bepaald op basis van de bijzondere bevoegdheidsregel van artikel 8, punt 1, van die verordening, met dien verstande dat de bevoegdheidsregels van artikel 4, lid 1, van die verordening en artikel 31, lid 1, onder a), CMR worden toegepast aan de hand van hetzelfde criterium, namelijk de woonplaats. Volgens de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas kan de bijzondere bevoegdheidsregel van artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 in het geval van meerdere verweerders alleen worden ingeroepen indien de bevoegdheid ten aanzien van de hoofdverweerder (in casu de vervoerder) is vastgesteld op basis van artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012 en niet op basis van de bijzondere bepaling van artikel 31, lid 1, onder a), CMR, ongeacht het feit dat het bevoegdheidscriterium hetzelfde is, namelijk de woonplaats van de verweerder.
- 18 Voor het geval dat het Hof de hierboven uiteengezette vraag bevestigend beantwoordt, wenst de Lietuvos Aukščiausiasis Teismas te vernemen of het gerecht van een lidstaat bij de vaststelling van de bevoegdheid rekening moet houden met het feit dat het CMR geen bijzondere bevoegdheidsregels bevat voor de vaststelling van de bevoegdheid in geval van meerdere verweerders, wanneer de eiser een hoofdelijke vordering tegen meerdere medeverweerders (de vervoerder en de verkoper) instelt bij het gerecht van de woonplaats van een van de verweerders (de vervoerder), en het gerecht dus de bevoegdheid ten aanzien van die verweerder (de vervoerder) niet moet bepalen op grond van de bijzondere bepaling van artikel 31, lid 1, onder a), CMR, maar op grond van artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012, en dus artikel 8, punt 1, van deze verordening moet toepassen, indien de afzonderlijke behandeling van vorderingen tegen meerdere verweerders in een zaak zou kunnen leiden tot onverenigbare beslissingen en afbreuk zou kunnen doen aan de beginselen van een goede rechtsbedeling en aan het vermijden van parallel lopende procedures voor de gerechten van verschillende lidstaten in het kader van eenzelfde geschil, welke beginselen ten grondslag liggen aan de justitiële samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten in burgerlijke en handelszaken binnen de Unie. De Lietuvos Aukščiausiasis Teismas wenst derhalve te vernemen of een gerecht van een lidstaat dat vaststelt dat hoofdelijke vorderingen tegen meerdere

medeverweerders onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, de bevoegdheid ten aanzien van de hoofdverweerder (de vervoerder) niet moet vaststellen op grond van de bijzondere bepaling van artikel 31, lid 1, onder a), CMR, maar op grond van artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012, gelet op het feit dat artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012 zou rechtvaardigen dat dergelijke in één enkele zaak worden behandeld.

- 19 De Lietuvos Aukščiausiasis Teismas stelt dat indien het Hof zou oordelen dat op de hoofdverweerder alleen de bijzondere bevoegdheidsregels van het CMR van toepassing zijn en dat de bevoegdheid ten aanzien van de andere verweerder bijgevolg niet kan worden gebaseerd op de bijzondere bevoegdheidsregel van artikel 8, punt 1, van verordening nr. 1215/2012, aangezien deze regel alleen kan worden toegepast wanneer de bevoegdheid ten aanzien van de hoofdverweerder wordt bepaald op basis van het woonplaatscriterium van artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1215/2012, er mogelijk geen grondslag meer is voor de bevoegdheid van de Litouwse gerechten ten aanzien van de eerste verweerder.